Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Was- en strijkservice als algemene voorziening
Portefeuillehouder	A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	292752

Beslispunten

1. De was- en strijkservice als algemene voorziening aan te bieden per 1 januari 2022;
2. De Verordening maatschappelijke ondersteuning Lingewaard 2022 vast te stellen per 1 januari 2022;
3. De Verordening maatschappelijke ondersteuning Lingewaard 2021 in te trekken per 1 januari 2022.

Samenvatting

Op basis van de uitkomsten van de pilot is het voorstel om een was- en strijkservice als algemene voorziening aan te bieden. Voor de invulling hiervan gebruiken we het landelijk concept van WaST. Het concept houdt in dat een sociale onderneming was- en strijkondersteuning voor inwoners (met een Wmo indicatie huishoudelijke hulp) uitvoert. Hiermee kunnen we de oplopende Wmo kosten beperken. Met deze was- en strijkservice creëren we structureel plekken waar werkzoekenden uit de bijstand werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of gerichte werkervaring kunnen opdoen. Voor drie kandidaten is er ruimte voor een arbeidsovereenkomst.

Voor het aanbieden van de was- en strijkservice als algemene voorziening is een inhoudelijke aanpassing van de verordening nodig. De belangrijkste aanpassing is artikel 18. Bijdrage in de kosten van algemene voorziening.

Inleiding

Sinds de invoering van het abonnementstarief op 1 januari 2019 is het aantal indicaties voor thuisondersteuning in Lingewaard met 46% toegenomen. Dat is fors meer dan de landelijke stijging van gemiddeld 12% (CBS). Het lijkt er op dat de drempel om hulp bij het huishouden aan te vragen veel lager is dan voor 2019. Dit als waarschijnlijk gevolg van de lagere eigen bijdrage. Door het stijgende aantal indicaties lopen de Wmo kosten op. Inwoners die recht hebben op ondersteuning via de Wmo, moeten hier ook gebruik van kunnen maken. Om dit haalbaar te houden, moeten we de ondersteuning anders gaan organiseren waarbij we inwoners dezelfde dienstverlening blijven bieden.

In januari 2021 hadden 451 inwoners uit Lingewaard een uitkeringen uit de Participatiewet. Als gemeente willen we het aantal uitkeringsgerechtigden terugbrengen. Dit betekent dat we extra inwoners naar werk moeten begeleiden. Een deel van de inwoners met een uitkering hebben een afstand tot de arbeidsmarkt en komen niet zonder hulp van de gemeente aan een baan. In Lingewaard zijn banen voor deze inwoners binnen de gemeentegrens beperkt (Taskforce Rapportage, 2019). Het is nodig om op lokaal niveau kansen te creëren waar inwoners werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of gerichte werkervaring opdoen.

Om de oplopende kosten in het Sociaal domein te beperken heeft de Raad in 2019 de Taskforce Rapportage goedgekeurd. In november 2020 is als uitvloeisel hiervan de pilot algemene was- en strijkservice gestart.

De pilot is met alle stakeholders geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie is het voorstel om de was- en strijkservice als algemene voorziening aan te bieden. Voor de invulling hiervan gebruiken we

het landelijk concept van WaST, wat we voor drie jaar inkopen bij Hoi Services. Het concept houdt in dat Hoi Services samen met een lokale sociale onderneming, was- en strijkondersteuning voor inwoners (met een Wmo indicatie huishoudelijke hulp) aanbiedt. Deze lokale sociale onderneming is CAZAZ, een re-integratiebedrijf waar de gemeente een raamovereenkomst mee heeft. Met deze algemene voorziening kunnen we de oplopende Wmo kosten beperken. Daarnaast kunnen binnen deze was- en strijkservice werkzoekenden uit de bijstand werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of gerichte werkervaring opdoen.

Met het instellen van een algemene voorziening waarbij inwoners betalen voor de voorziening, dient de Verordening maatschappelijke ondersteuning aangepast te worden.

Wettelijk kader of beleidskader

De wettelijke grondslag is de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

Met een algemene was- en strijkservice beogen we de oplopende Wmo kosten te beperken en creëren we tegelijkertijd meerdere werk(ervarings)plekken voor inwoners met een bijstandsuitkering.

Argumenten en alternatieven

1.1 Deelnemende inwoners en hun mantelzorgers zijn positief over de was- en strijkservice.
Uit de evaluatie van de pilot met alle stakeholders blijkt dat inwoners die deelnemen aan de pilot tevreden zijn over de service. Ook mantelzorgverleners geven aan blij te zijn met de was- en strijkservice.

1.2 Met deze algemene voorziening kunnen we de oplopende Wmo kosten beperken.
Met de was- en strijkservice als algemene voorziening gaan we de Wmo voorziening was- en strijkondersteuning anders organiseren waarbij we inwoners wel de garantie blijven geven van schone, gevouwen en gestreken was. Maar de totale kosten voor wassen en strijken brengen we naar beneden.

Toelichting:
In de huidige situatie betalen we binnen de Wmo naar schatting €509.000 per jaar voor was- en strijkondersteuning via hulp bij het huishouden. We verwachten dat 50% van het aantal inwoners dat was- en strijkondersteuning heeft, zal kiezen om het wassen en strijken zelf op te lossen. Dit levert de grootste besparing op. Voor de reeds lopende indicaties betekent dit dat circa 200 inwoners zelf een oplossing vinden, 200 inwoners gebruik gaan maken van de was- en strijkservice en 50 inwoners door medische redenen gebruik blijven maken van ondersteuning via de huishoudelijke hulp. In die situatie zijn we in de Wmo totaal circa €245.500 per jaar kwijt aan was- en strijkondersteuning. Waarvan €189.144 aan de was- en strijkservice en €56.500 aan ondersteuning via de huishoudelijke hulp. In bijlage 1. Evaluatie en uitwerking Wast Lingewaard, is deze schatting verder uitgewerkt.

1.3 Met deze algemene voorziening creëren we structureel werk(ervarings)plekken voor inwoners met een bijstandsuitkering.
De was en strijkservice genereert meerdere structurele plekken waar inwoners in het kader van hun re-integratietraject werknemersvaardigheden, arbeidsritme en/of werkervaring kunnen opdoen. Voor de uitvoering van deze trajecten heeft de gemeente een raamovereenkomst met het re-integratiebedrijf CAZAZ. Voor drie kandidaten is er binnen deze was- en strijkservice ruimte voor een betaalde baan. Voor de overige kandidaten wordt door CAZAZ naar een betaalde werkplek elders gezocht.

1.4 Deze algemene voorziening is een uitwerking van maatregelen uit de Taskforce van zowel de Wmo als de Participatiewet.
Met deze algemene was en strijkservice combineren we twee maatregelen uit de Taskforce die de Raad in 2019 heeft goedgekeurd. Dit is een maatregel voor de Wmo: *16.2 Onderzoeken andere*

mogelijkheden voor algemene voorzieningen en een maatregel voor de Participatiewet: *28.2 Lokale werkgelegenheidsprojecten*.

1.5 Was- en strijkondersteuning via de huishoudelijke hulp blijft bestaan voor inwoners waarvoor de inzet van een algemene voorziening door medische redenen niet mogelijk is.
In de verordening staat dat een inwoner in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening wanneer de inwoner door medische redenen geen mogelijkheden heeft om het resultaat op eigen kracht te bereiken.

1.6 De Adviesraad Sociaal Domein heeft positief geadviseerd over het aanbieden van een algemene was- en strijkservice.
Het advies en de reactie op het advies is bijgevoegd in de bijlagen.

1.7 Bij het vaststellen van de Taskforce is afgesproken nieuwe plannen door de raad goed te laten keuren.

2.1 Wanneer inwoners betalen voor een algemene voorziening, moet dit worden opgenomen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning.
De verordening wordt aangepast in Artikel 18 Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen. De was- en strijkservice betreft geen algemene voorziening waarvoor het abonnementstarief geldt (artikel 17), want er is geen sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie. Daarom valt de nieuwe algemene voorziening automatisch onder artikel 18.

3.1 Bij vaststelling van een nieuwe verordening, dient de oude altijd ingetrokken te worden.

Kanttekeningen

1.1 Uitstellen van besluitvorming geeft onrust en een negatief signaal naar betrokkenen.
De pilot is in afwachting op besluitvorming verlengd van 30 april naar 30 juni. Wanneer besluitvorming wordt uitgesteld zal de pilot periode nogmaals verlengd moeten worden. Dit betekent een derde en laatste verlengde arbeidsovereenkomst voor de medewerkers van WaST. Dit zorgt voor onrust bij de medewerkers, de consulenten en CAZAZ. Ook schaadt het mogelijk het vertrouwen van de inwoners in de continuïteit van de was- en strijkservice. Daardoor lopen we het risico dat partijen zich terug gaan trekken van het project.

2.1 Inwoners kunnen het niet eens zijn met de verandering en kunnen bezwaar aantekenen.
Uit de evaluatie zien we dat de inwoners die niet mee willen doen aan de pilot, dit niet willen omdat de tijd die de huishoudelijke hulp krijgt voor was en strijkondersteuning vervalt. Inwoners krijgen in de basis 30 min op was ondersteuning en/of 30 min voor strijkondersteuning op gemiddeld 3 uur huishoudelijke hulp. De tijd die voor andere huishoudelijke hulp staat, blijft bestaan. We verwachten dat inwoners door de goede service uiteindelijk tevreden zullen zijn over de service. Alle inwoners die wél betrokken zijn, zijn namelijk positief.

2.2 Inwoners zien hun aandeel in de bijdrage per waszak als extra kosten.
Inwoners die via de Wmo was- en strijkondersteuning krijgen, hebben bijna allemaal ook thuisondersteuning. Ze betalen hiervoor een eigen bijdrage binnen het abonnementstarief van maximaal €19. Met de was- en strijkservice als algemene voorziening verandert er niets in deze eigen bijdrage. Inwoners betalen slechts een tegemoetkoming aan de gemeente voor de kosten die ze anders thuis ook kwijt zouden zijn aan wassen en drogen (zie berekening van het Nibud in bijlage 1). Dit zorgt dus niet voor extra kosten. De gemeente gaat bij inwoners met een Wmo indicatie was- en strijkondersteuning het grootste deel van deze kosten betalen.

2.3 Deze algemene voorziening heeft gevolgen voor thuiszorgorganisaties.
Thuiszorgorganisaties geven aan dat deze algemene voorziening uitdagingen in de planning oplevert en financieel nadelig is omdat oproepkrachten minimaal drie uur ingezet moeten worden. Daarnaast heeft

de huishoudelijke hulp minder aandacht voor hun cliënten en neemt de belastbaarheid van de medewerkers toe. Er is de laatste jaren echter een grote groei in indicaties huishoudelijke hulp geweest en we zitten als gemeente boven het landelijke gemiddelde. Van alle indicaties huishoudelijke hulp heeft ongeveer 30% was- en/of strijkondersteuning. De indicaties en de tijd die de huishoudelijke hulp voor andere huishoudelijke taken krijgt blijft bestaan. Daarom verwachten we dat de groeilijn slechts wordt afgetopt.

Wat mag het kosten? (budget)

Met deze maatregel kunnen de Wmo kosten huishoudelijke hulp worden beperkt. We schatten de kosten binnen de Wmo met een was- en strijkservice als algemene voorziening op €245.500 per jaar totaal. Daarmee realiseren we een besparing van circa €260.000 per jaar. De besparing binnen de Wmo komt voornamelijk door het aantal inwoners dat zelf een oplossing vindt voor wassen en strijken. We streven er echter naar om zo veel mogelijk inwoners te stimuleren om gebruik te maken van de algemene voorziening. Dit betekent wel dat de totale besparing op de Wmo minder zal worden. In bijlage 1 staat de volledige uitwerking van de financiën van de was- en strijkservice als algemene voorziening.

Communicatie en participatie

De verordening wordt na vaststelling op de gebruikelijke wijze gepubliceerd via het Elektronisch Gemeenteblad en op overheid.nl.

Na vaststelling van de verordening worden de betrokken inwoners en betrokken partijen middels een brief geïnformeerd over de nieuwe regeling en de werkwijze waarop de maatwerkvoorziening wordt omgezet naar de algemene voorziening. Hiervoor maken we een communicatieplan. Met in- en externe betrokkenen hebben we een actorenanalyse uitgevoerd zodat we goed in beeld hebben wie er bij het project betrokken zijn en met wie we gaan communiceren. De aanzet voor het communicatieplan is beschreven in bijlage 1. Evaluatie en uitwerking WaST Lingewaard.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

- De verordening wordt op gebruikelijke wijze gepubliceerd.
- Deze vaststelling gaat mee in het reguliere proces rondom de verordeningen.
- Bij instemming van de raad gaat de implementatieperiode en het communicatieplan van start.

Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen

1. Evaluatie en uitwerking WaST Lingewaard;
2. Overzicht aanpassingen verordening;
3. Raadsbesluit was- en strijkservice als algemene voorziening en Verordening maatschappelijke ondersteuning 2022;
4. Advies van Adviesraad Sociaal Domein Lingewaard over het aanbieden van de was- en strijkservice als algemene voorziening;
5. Reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein.

Bemmel, 11 mei 2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs